

تحلیل محتوای دیدگاه‌های دانشجویان در دیدار رضائی با رهبر انقلاب

کلاس درسی نقد درون گفتمانی

ابوالفضل مفاطری

دبیر گروه دانشگاه

دیدار دانشجویان با رهبر انقلاب مثل همه ادوار گذشته محلی بود برای ارائه تحلیلی از شرایط کشور، کلاسی برای تمرین آزاداندیشی و تربیونی برای نقد درون گفتمانی. آن گونه که عددشمار نشان می‌دهد دیروز بیش از ۱۰ هزار کلمه توسط ۸ سخنران دانشجوی دیدار خدمت رهبر معظم انقلاب ارائه شده است. البته میزان متن‌ها یکی نیست و به نظر می‌رسد برخی بیشتر از زمان مقرر هم صحبت کردند. اما مساله گزارش امروز «فرهیختگان» نگاهی آماری به متن سخنرانان دیدار روز سه‌شنبه است.

۵ زنان؛ محور سخنرانی‌های دانشجویان

اگر نگاهی گذرا به متن‌ها کرده باشید حتماً بیشترین کلمات که به چشم شما هم آمده عباراتی نظیر مردم و قانون و کشور بوده است. بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد کلمه «مردم» پرتکرارترین کلمه در بین متن‌ها بوده است. بعد از آن هم «کشور» با ۶۳ بار، «دولت» با ۳۵، زن با ۳۳ بار و «نظام» با ۲۷ مرتبه تکرار بیشترین کلماتی هستند که توسط دانشجویان ادا شدند. در لیست ۱۰ کلمه پرتکرار دیدار اما «قانون اساسی»، «اجتماعی»، «اقتصادی»، «انقلاب» و «زنان» در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند. نام ایران هم ۱۸ مرتبه توسط دانشجویان طنین‌انداز شده است. اصول قانون اساسی هم در جملات دانشجویان به دفعات مورد استناد قرار گرفتند.

۵ نقد و ۱۰ پیشنهاد

مروری بر نکات مطرح‌شده توسط دانشجویان نشان می‌دهد حدود ۶۳ مورد نقد در موضوعات مختلف مطرح شده است. حدود یک‌سوم انتقادات اختصاص به مسائل و مضعات سیاسی داشت. ۱۸ مورد از مجموعه انتقادات محور اقتصادی داشتند. ۸ مورد هم مربوط به مسائل فرهنگی می‌شد که اغلب آنان در حوزه حجاب مطرح شده است. دانشجویان ۶ مورد نقد هم نسبت به فضای آموزش عالی مطرح کردند که در این زمینه نماینده دفتر تحکیم مفصل‌تر از دیگران به این موضوع پرداخته بود. از حیث مخاطبان نقد می‌توان نشانه‌های تغییر مشخصی در ارائه‌ها دید. دانشجویان کمتر اشارات صریح به مجموعه‌ها و دستگاه‌ها داشتند و از آنها نام بردند. با این حال بیشترین نقدهای دانشجویی با خطاب دولت مطرح شده است. رسانه ملی و شوراها ی عالی هر کدام ۳ بار مورد اشاره مستقیم قرار گرفتند. وزرای راه و صنعت، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، شورای نگهبان، ستاد امریه معروف و نهی از منکر و سازمان برنامه‌بودجه هم هر کدام یک بار مورد اشاره قرار گرفتند. از حیث مجموعه‌های دارای نماینده و حاضر در دیدار بیشترین انتقادات توسط نمایندگان جنبش عدالتخواه دانشجویی و اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل ارائه شده است. در طرف مقابل اما خبر چندانی از پیشنهادها نیست. مجموعاً ۱۰ مورد پیشنهاد مشخص در دیدار دیروز ارائه شد که نیمی از آنها توسط نماینده گروه‌های جهادی طرح شده است.

۵ انتقادات اقتصادی

محور نکات نماینده دانشگاه آزاد

محمد مهدی نوینی‌فر، نماینده «مجمع اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی» در دیدار اخیر بود که محور انتقاداتش مسائل اقتصادی از خودرو گرفته تا مسکن و دلار بود. پرتکرارترین کلمه در متن او «مسئولان»، «دولت» و «حجاب» بود که به ترتیب چهار، پنج و شش بار تکرار شدند. او سه بار هم از کلمات خودرو، دلار و رسانه و سربازی استفاده کرد. او تنها دانشجویی بود که نقد دوره سربازی را در این دیدار مطرح کرد.

۵ مستقلی‌ها و ارائه ۱۳ نقد

معین رضایی دبیر اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل نیز به نماینده این اتحادیه سخنرانی کرد. او ۱۲ مورد نقد را مطرح کرد که بیشتر در حوزه اقتصادی و سیاسی بودند که بیشترین درون مایه قانون‌گذاری داشت. او هم به مساله حجاب به عنوان یکی از موضوعات روز اشاره داشت. نماینده مستقلی‌ها ۱۴ بار از کلمه مردم استفاده کرد. او تاکید ویژه‌ای هم بر ایران داشت و به جز ۱۰ بار تکرار نام کشورمان ۶ بار هم عبارت ایران ستیزان و ۴ بار کلمه ایران دوستان را در تحلیل خود استفاده کرد. کلمات ارتجاع، کشور، انتخابات، قانون اساسی، نوگرایی و اصلاح دیگر کلمات پر تکرار او هستند.

۴ انتقاد نماینده نشریات نسبت به حوزه زنان

نماینده نشریات دانشجویی، مدیرمسئول نشریه ریحانه دانشگاه صنعتی شریف، مریم محمدی بود. سخنرانی او کمتر انتقادات تند و تیز داشت. او ۵ نقد جدی مطرح کرد که ۴ مورد در حوزه زنان و با درون مایه قانون‌گذاری و آموزش عمومی و فرهنگی بود. او نسبت به

وضعیت نشریات هم از وزارت علوم انتقاد کرد. او در صحبت‌هایش ۲۸ مرتبه کلمه زن را به‌زبان آورده و پس از آن هویت، تربیتی، زنان، خانواده و دانشگاه بیشترین کلماتی هستند که از او شنیده شده است.

۵ جادی‌های کم نقد

امیرمحمد کولانی، نماینده «جامعه اسلامی دانشجویان» در دیدار امسال بود. متن او به جز چند نقد نسبت به عملکرد دولت بیشتر به تبیین و تحلیل شرایط کشور اختصاص داشت. از این رو متن جادی‌ها کم‌نقدترین متن امسال لقب می‌گیرد. کلمات انقلاب و کشور هر کدام ۶ بار توسط او ادا شدند. اسلام، جنگ، تربیتی، جوانان، دولت، مدیران، آرمان‌زدایی، تئوریک و مدیریت از جمله دیگر کلمات پرتکرار متن او بودند.

۵ ۱۲ نقد فنی

از نماینده جنبش عدالت‌خواه

محمد صالح ترکمان، دبیر جنبش عدالت‌خواه دانشجویی مثل اغلب دبیران سابق این تشکل انتقادهای پرتعدادی را در ارائه خود مطرح کرد که برخی از آنها توسط رهبر انقلاب هم پاسخ داده شد. انتقادهای او بیشتر سیاسی و در حوزه حکمرانی و قانون‌گذاری مطرح شده است. او از معدود افرادی بود که مساله شفافیت آرای نمایندگان و حقوق مدیران را در دیدار امسال تکرار کرد و اشاره‌ای هم به حقوق کارگران داشت. اگرچه برخی نمایندگان دیگر هم نسبت به مواجهه با حساب انتقادی طرح کردند اما نماینده جنبش بود که صراحتاً از عملکرد ستاد امر به معروف انتقاد کرد. مردم کلمه پرتکرار متن ترکمان بود. او ۲۵ بار و چند برابر کلمات دیگرش مردم را تکرار کرده است. خصوصی‌سازی، سیاست‌ها، امید، قانون اساسی، مجلس و مشارکت هم هر کدام ۶ بار در متن او تکرار شدند. انتخابات، جنگ، سیاست، شورا، ناامیدی و انتخابات ریاست جمهوری نیز از جمله عبارات پر تکرار او بوده است.

۵ تحول؛ شاه کلید

ارائه دفتر تحکیم

امیرضابخشی‌پور، نماینده دفتر تحکیم وحدت که مسئولیت دبیری این اتحادیه را هم برعهده دارد یکی دیگر از سخنرانان بود. انتقادهای نماینده تحکیم بر سه محور اقتصاد، سیاست و آموزش عالی استوار بود و بیشترین نقد به فضای آموزش عالی هم از جانب او مطرح شد. او در همین زمینه هم پیشنهاد راه‌اندازی مرکز جنبی متمرکز برای اعضای هیات علمی را مطرح کرد. شاه کلید متن تحکیمی‌ها تحول بود که در کنار قانون اساسی ۹ مرتبه تکرار شدند. او از کلمات نظام، مردم، جمهوری اسلامی، اصلاح و دولت هم بیشتر در متن خود استفاده کرده بود.

۵ دغدغه‌های جمعیتی نماینده بسیج

زهرا وفادار، مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه الزهرا به نمایندگی از دانشجویان بسیجی در حضور رهبری صحبت کرد. متن او ۶ نقد را در حوزه‌های مسکن و زنان و اقتصاد مطرح کرد. پرتکرارترین عبارت متن او هم مردم است که ۲۵ بار تکرار شد. پس از آن کشور ۱۹ بار، دولت ۹ بار، زنان ۹ بار، پیشرفت ۶ بار و جمعیت، خانواده و زن هریک ۵ بار توسط او استفاده شده بود.

۵ دست پر نماینده جهادی‌ها در پیشنهاد

نمایندگی گروه‌های جهادی امسال به یک جهادگر از استان خوزستان رسیده بود. مرتضی خواجوی بر مبنای فعالیت‌های جهادی و مردم‌محور نقدهای مشخصی نسبت به دستگاه‌های مسئول روانه و تقریباً کنار هر نقدی هم پیشنهادی ارائه کرد تا به تنهایی نبی از پیشنهادهای ده گانه دانشجویان توسط او مطرح شده باشد. پرتکرارترین کلمه مورد استفاده او هم کشور است که ۱۲ بار در متن او آمده، پس از آن کلمات جهادی و مردمی و گروه‌های جهادی و اقتصادی ۵ کلمه پرتکرار متن او را تشکیل می‌دهند. او از دولت، محرومیت‌زدایی و مردمی‌سازی هم ۶ بار در سخنرانی خود استفاده کرد.

۵ ابر کلمات نماینده دفتر تحکیم وحدت

۵ ابر کلمات نماینده جامعه اسلامی

۵ ابر کلمات نماینده جنبش عدالت‌خواه

۵ ابر کلمات نماینده گروه‌های جهادی

۵ ابر کلمات نماینده مجمع اسلامی دانشگاه آزاد

۵ ابر کلمات نماینده اتحادیه مستقل

۵ ابر کلمات نماینده نشریات دانشجویی

۵ ابر کلمات نماینده بسیج دانشجویی

نماینده مجمع اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد			
۱	انتقاد	افزایش قیمت خودرو و کیفیت آن	اقتصادی
۲	انتقاد	عدم ارائه مجوز واردات خودرو	اقتصادی
۳	انتقاد	گزینه خورند اقتصاد با دلار	اقتصادی
۴	انتقاد	بی‌عملی دولت در تحقق وعده ساخت مسکن	اقتصادی
۵	انتقاد	عدم توجه آموزش عالی به آموزش مهارتی	آموزش عالی
۶	انتقاد	بی‌توجهی به آمایش در آموزش عالی	آموزش عالی
۷	انتقاد	کم‌کاری دستگاه‌های فرهنگی در حوزه حجاب	فرهنگی
۸	انتقاد	دردسترس نبودن لباس مناسب و پوشیده	نهادهای متولی
۹	انتقاد	فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی و فعالیت مسئولان در آن	فضای مجازی
۱۰	انتقاد	وضعیت اجرای دوره سربازی	جوانان

پیشنهاد			
برخورد با بلاگرهای مروج بی‌حجابی			
نماینده اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل			
۱	انتقاد	مواضع سیاسی جریان اصلاحات	وقایع ۱۴۰۱
۲	انتقاد	اقلیت‌مابی در صدا و سیما	فرهنگی
۳	انتقاد	ترد سلاطین سیاسی از انتخابات	سیاسی
۴	انتقاد	کنترل قیمت ابتدایی‌ترین اقلام	اقتصادی
۵	انتقاد	انتقاد از وضعیت بازار خودرو	اقتصادی
۶	انتقاد	مواجهه لجابت‌بار با مساله حجاب	فرهنگی
۷	انتقاد	نبود ایده و اراده برای اصلاح وضعیت اقتصادی	اقتصادی
۸	انتقاد	عدم اجرای برخی طرح‌ها مثل مالیات خانه‌های خالی	اقتصادی
۹	انتقاد	وضعیت اجازه بهای منزل مسکونی	اقتصادی
۱۰	انتقاد	مواجهه گزینشی و ناقص با قانون	سیاسی
۱۱	انتقاد	نبود سازوکاری مشخص شنیدن مطالبات مردم	سیاسی
۱۲	انتقاد	عملکرد شوراها ی عالی در قانون‌گذاری	سیاسی
۱۳	انتقاد	وضعیت تامین مسکن (اصل ۳۱ قانون)	اقتصادی

نماینده نشریات دانشجویی			
۱	انتقاد	عدم پرداختن محتوای درسی به مهارت‌های اجتماعی	آموزش عمومی
۲	انتقاد	وضعیت رفت‌وآمد مدیران آموزش و پرورش	آموزش عمومی
۳	انتقاد	وضعیت بازآمیزی زنان در تولیدات رسانه‌ای	فرهنگی
۴	انتقاد	عدم وجود نظام اولویت‌بندی در تدوین قوانین حوزه زنان	سیاسی
۵	انتقاد	وضعیت نشریات دانشجویی	آموزش عالی

تعیین ساختاری برای ارتباط دانشجویان با پژوهشکده‌های امین حوزه زنان			
نماینده جامعه اسلامی دانشجویان			
۱	انتقاد	وضعیت اقتصادی و شرایط معیشتی مردم	اقتصادی
۲	انتقاد	انتصابات قوه مجریه	سیاسی
۳	انتقاد	وضعیت به‌کارگیری جوانان در مدیریت کشور	سیاسی

تشکیل قرارگاه فرهنگی در هر دانشگاه			
نماینده جنبش عدالتخواه دانشجویی			
۱	انتقاد	نحوه برخورد انتظامی با افراد بدحجاب	فرهنگی
۲	انتقاد	محدودیت‌های غیرضروری اینترنت	فرهنگی
۳	انتقاد	تفاوت مواضع مسئولان نظام و واقعیت‌های صحنه	سیاسی
۴	انتقاد	نحوه افزایش حقوق و دستمزد کارگران	اقتصادی
۵	انتقاد	سیاست‌های تعمیق‌کننده نابرابری به ویژه در آموزش و سلامت	سیاسی
۶	انتقاد	وضعیت شفافیت آرای نمایندگان	سیاسی
۷	انتقاد	عدم شفافیت حقوق و مزایای مدیران	سیاسی
۸	انتقاد	وضعیت اجرای سیاست‌های خصوصی‌سازی	اقتصادی
۹	انتقاد	تصمیم‌گیری مسائل مهم کشور در شورای سران قوا	سیاسی
۱۰	انتقاد	تضعیف نقش مردم در عرصه سیاست توسط شوراها ی عالی	سیاسی
۱۱	انتقاد	رویه غیرشفاف و غیرپاسخگوی شورای نگهبان	سیاسی
۱۲	انتقاد	نگاه تقلیل‌گرایانه ستاد امر به معروف	سیاسی
۱۳	انتقاد	محدود شدن حق اعتراض مردم	سیاسی

پیشنهاد			
تدوین و ابلاغ سیاست‌های کلی مردم‌سالاری دینی			
نماینده دفتر تحکیم وحدت			
۱	انتقاد	مواضع رئیس‌جمهور پیشین درخصوص رفرانندوم	سیاسی
۲	انتقاد	استفاده نشدن ظرفیت مردم برای نظارت بر دستگاه‌ها	سیاسی
۳	انتقاد	ایرادات ساختار دانشگاه‌ها	آموزش عالی
۴	انتقاد	شیوه جذب و عدم نظارت بر فعالیت اساتید پروازی	آموزش عالی
۵	انتقاد	فرآیند پذیرش دانشجو	آموزش عالی
۶	انتقاد	نحوه مواجهه نظام حکمرانی با مسائل زنان	سیاسی
۷	انتقاد	واگذاری ابزارهای اقتدار دولت به محافل قدرت و ثروت	اقتصادی
۸	انتقاد	سیاست غلط دلاری‌سازی اقتصاد	اقتصادی

پیشنهاد			
شفافیت در فرآیند جذب، ارتقا و نظارت بر اساتید و ایجاد مرکز جذب متمرکز			
نماینده بسیج دانشجویی			
۱	انتقاد	تخفیف ۷۰ درصدی به مشترکان گاز	سیاسی
۲	انتقاد	عدم مردمی‌سازی در عرصه مسکن	اقتصادی
۳	انتقاد	انتقاد از کیفیت خانه‌سازی	اقتصادی
۴	انتقاد	انتقاد از قانون جدید صیانت از خانواده	فرهنگی
۵	انتقاد	نادیده گرفتن موضوع جمعیت در گزارش برنامه هفتم	سیاسی
۶	انتقاد	عدم پرداخت بودجه حمایتی جمعیت به دستگاه‌ها	سیاسی

نماینده گروه‌های جهادی دانشجویی			
۱	انتقاد	عملکرد سازمان‌ها درخصوص گسترش فعالیت‌های جهادی	فرهنگی
۲	انتقاد	مشغول شدن نهادها به فعالیت‌های سطحی و غافل شدن از جهاد تخصصی	فرهنگی
۳	انتقاد	فقدان رویکرد جبهه‌ای و ضعف دستگاه‌ها در راهبری مسیر محرومیت‌زدایی	فرهنگی
۴	انتقاد	مشخص نبودن ایده مرکزی دولت در مردمی‌سازی	سیاسی
۵	انتقاد	توزیع رانتی و غیرشفاف منابع مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها	اقتصادی

پیشنهاد		تعیین و رصد جایگاه دستگاه‌های مختلف مثل بسیج، دانشگاه‌ها و وزارتین علوم و بهداشت
پیشنهاد		تعیین هفته («امید و خدمت») در سال تحصیلی دانشگاه‌ها
پیشنهاد		ارائه تسهیلات اشتغالیابی نهادها، منوط به داشتن گزارش نظام مسائل اشتغال آن منطقه
پیشنهاد		تشکیل کمیته‌ای تخصصی رصد و تطبیق فعالیت‌های نهادهای محرومیت‌زدا با الگوهای پیشرفت
پیشنهاد		مشارکت گروه‌های جهادی در هدایت منابع مسئولیت اجتماعی شرکت‌های دولتی